

сред орисаната върволица на нещастните си другари, които се събираха около огъня, ала него всички още го уважаваха, защото семейството му все още го поддържаше, а брат му се грижеше за него и го закрляше. Дори, като знаеха колко е щедър, диреха неговото приятелство, за да могат да му измъкнат малко пари; все пак, въпреки мрачното безчувствие, в което често изпадаше, той разбираше своето състояние, познаваше сърцето на ближния и обичаше само компанията на отхвърлените при мелницата, тъкмо защото се чувствуваше вече техни другар по съдба.

Да не помисли някой, че тия събрания бяха тъжни. Напротив. Когато огънят изсушеше върху тях жалките им, често измокрени от дъжда дрехи и, ако по благоволение на съдбата, те бяха успели да пият вино, или още по-добре ракия, тия своего рода скитници се отдаваха на най-детинско, безгрижно веселие: един от тях можеше дори да пее оперни арии, друг изваждаше хляб, разчупваше го, измолваше лесно да му сипят отгоре малко зехтин, след което го запичаше на жаравата и братски го разделяше с другарите си. А Сантус пращаше да купят Фiasco с вино, което изпиваха за здравето на всички. Наздраве и за много години; животът принадлежи на този, който се задоволява да го живее.

В тия студени сутрини до късната есен дните бяха почти винаги сиви: но полека-лека небето се изясняше и издигаше над планините, които добиваха матовия блясък на калая, а горе слънцето разкриваше зеница, първом бяла, после сяйна като бисер, сякаш око на човек, който след борба с някой мрачен сън, се събужда усмихнат на приятната действителност. Тогава всичко получаваше цвят; небето приличаше на море, обсирано със скалисти островчета, по клоните на дърветата последните листа трептяха като златни пеперуди, а планините отново вземаха своите небесни и розови багри.

Когато времето бе хубаво, в градината идваше стопанката заедно с "децата"; тя обичаше да отглежда зеле и ангинари.

Козима бе вече на двадесет години, но понякога изглеждаше на повече, някога на по-малко. Бялото ѝ, смръщено лице, строгите очи, че-